

MƏMMƏDƏLİ DÜNYAMALI oğlu NOVRUZOV

Filologiya elmləri doktoru, professor

Türkologiya kafedrasının professoru

İş telefonu: 012-539-04-69

İmeyl: memmedeli.qipcaq@mail.ru

QISA BİOQRAFİK MƏLUMAT

- ❖ 1956-cı il martın 28-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Babək rayonunun Cəhri kəndində doğulub.
- ❖ 1963-1973 -cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Babək rayonunun Cəhri kənd orta məktəbində təhsil alıb.
- ❖ 1973-1978-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki BDU) filologiya fakültəsinin bakalavr pilləsində "Azərbaycan dili və ədəbiyyatı" ixtisası üzrə təhsil alıb və universiteti fərqlənmə diplomu ilə bitirib.
- ❖ Ailəlidir, 2 övladı var.

ELMİ DƏRƏCƏ VƏ ELMİ ADLARI

- ❖ 1981-1984-cü illərdə „Türk dilləri“ ixtisası üzrə Azərbaycan Dövlət Universitetinin Türkologiya kafedrasının aspirantı olub.
- ❖ 1989-cü ildə «Türk dillərində hal kateqoriyasının formalaşması və inkişafı» mövzusunda dissertasiya müdafiə edib və filologiya üzrə fəlsəfə doktoru elmi dərəcəsi alıb
- ❖ 2003-cü ildə "Kəmiyyət anlayışının dildə ifadəsi" mövzusunda dissertasiya müdafiə edib və filologiya elmlər doktoru elmi dərəcəsi alıb.
- ❖ 2005-ci ildə dosent elmi adını alıb.
- ❖ 2012-ci ildə professor elmi adı alıb.

ƏMƏK FƏALİYYƏTİ

- ❖ 1963-1973-cü illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının Cəhri kənd orta məktəbində **müəllim**
- ❖ 1985-1992-cı illərdə ADU-nun türkologiya kafedrasının **baş laborantı**
- ❖ 1992-2005-cü illərdə BDU-nun türkologiya kafedrasının **baş müəllimi**
- ❖ 2005- 2008-cü illərdə BDU-nun türkologiya kafedrasının **dosenti**
- ❖ 2008-ci ildən BDU-nun türkologiya kafedrasının **professoru**

TƏDRİS ETDİYİ FƏNLƏR

- ❖ Türkologiyaya giriş
- ❖ Qədim türk dili
- ❖ Türk əlifbaları
- ❖ Qədim türk yazılı abidələri

TƏDQIQAT SAHƏSİ

- ❖ Filologiya
- ❖ Ümumi türkologiya
- ❖ Dil nəzəriyyəsi

İŞTİRAK ETDİYİ KONFRANSLAR , KEÇDİYİ KURSLAR, TRENİNGLƏR

- ❖ 1982, Bakı, Azərbaycan ali məktəb aspirantlarının V **Respublika elmi konfransı**
- ❖ 1983, Bakı, VI республиканской научной конференции аспирантов вузов Азербайджана
- ❖ 1984, Bakı, Azərbaycan ali məktəb aspirantlarının VII **Respublika elmi konfransı**
- ❖ 1987, Bakı, Azərbaycan onomastikası problemlərinə dair **Respublika elmi konfransı**
- ❖ 2009, Bakı, Azərbaycanın görkəmli şərqşünas alimi, professor A.İmanquliyevanın 70 illik yubileyinə həsr olunmuş "Şərqşünaslığın aktual problemləri" mövzusunda **Respublika elmi konfransı**
- ❖ 2013, Bakı, Prof.Bəkir Çobanzadənin 120 illik yubileyinə həsr olunmuş **Respublika elmi konfransı**
- ❖ 2015, Bakı, Azərbaycanşünaslığın aktual problemləri (Ümummillə lider H.Əliyevin anadan olmasının

---

92-ci ildönümünə həsr olunmuş VI **Beynəlxalq konfransı**

- ❖ 2016, Bakı, Akademik T.Hacıyev- 80. «Azərbaycan filologiyası: İnkişafın yeni mərhələsi» mövzusunda **Respublika elmi konfransı**

ÇAP OLUNMUŞ ƏSƏRLƏRİ

Kitablar

- ❖ 1994, Категория падежа в тюркских языках (**monoqrafiya**). Bakı: Издательство БГУ, 152 s.
- ❖ 1996, Türk say sistemi (**monoqrafiya**). Bakı: "Yazıçı", 132 s.
- ❖ 1996, Türk savaş sənəti. (Ə.Əsgərlə birlikdə) (**monoqrafiya**). Bakı: "Yazıçı", 176 s.
- ❖ 2000, Kəmiyyət anlayışının dildə ifadəsi (tarixi-tipoloji tədqiqat) (**monoqrafiya**). Bakı: "Elm", 453 s.
- ❖ 2002, Söz aləminə səyahət (**monoqrafiya**). Bakı: Bakı Universiteti nəşriyyatı, 242 s.
- ❖ 2012, "Kitabi-Dədə Qorqud"un leksikası (**dərs vəsaiti**). Bakı: "MBM" nəşriyyatı, 104 s.
- ❖ 2012, "Dədə Qorqud kitabı"nın dilində əlamət və keyfiyyət bildirən sözlər (**dərs vəsaiti**). Bakı: "MBM" nəşriyyatı, 104 s.
- ❖ 2017, Türk yazısının tarixi (**monoqrafiya**) Bakı: Ləman nəşr.,2017, 112 s.

Metodik göstəriş və proqramlar

- ❖ 2005, Türk dillərinin səs quruluşu (**metodik göstəriş**). Bakı Universiteti nəşriyyatı, 30 s.
- ❖ 2005, Qədim türk yazılı abidələri (**magistr pilləsi üçün proqram**)
- ❖ 2005, Kəmiyyət anlayışının dildə ifadəsi (**magistr pilləsi üçün proqram**)
- ❖ 2008, Türkologiyaya giriş (**proqram**)
- ❖ 2012, Türk əlifbaları (soqđ, manixey əlifbaları və passe-pa yazısı) (**metodik göstəriş**). Bakı: "MBM" nəşriyyatı, 36 s.
- ❖ 2012, "Dədə Qorqud kitabı"nın dilində fitonimlər (**metodik göstəriş**). Bakı: "MBM" nəşriyyatı, 32 s.
- ❖ 2014, Türk əlifbaları (Türk yazısının tarixi) (**proqram**)

Məqalələr

- ❖ 2002, Cəmlik kateqoriyasının mənşəyinə dair // Bakı Universitetinin Xəbərləri, № 4, səh. 5-11
  - ❖ 2003, Türk dillərində -*s cəmlik morfemi // Filoloji araşdırmalar (XVIII kitab), Bakı: səh. 76-81.
  - ❖ 2003, *İyirmi* sözünün etimologiyası // Filoloji araşdırmalar (XVIII kitab), Bakı: səh. 82-84.
  - ❖ 2003, Türk dillərində -laq morfemi // Tədqiqələr - 2, Bakı: səh. 142-145.
  - ❖ 2003, Türk dillərində -*l morfemi // Tədqiqələr - 2, Bakı: səh. 145-147.
  - ❖ 2003, Türk dillərində -*ş morfemi // Tədqiqələr - 2, Bakı: səh. 148-150.
  - ❖ 2003, "Dədə Qorqud kitabı"nın dilində otuzluq say sistemi varmı? // Dədə Qorqud (elmi-ədəbi toplu), № 1, səh. 13-16.
  - ❖ 2003, Türk dillərində -ğut morfemi // Mədəniyyət dünyası (elmi məqalələr toplusu), VI, Bakı: səh. 252-253.
  - ❖ 2003, Türk dillərində -*z cəmlik morfemi // Mədəniyyət dünyası (elmi məqalələr toplusu), VI, Bakı: səh. 254-257.
  - ❖ 2003, *Səkkiz* və *doqquz* sözlərinin etimologiyası // Dədə Qorqud, № 1-2, səh. 109-112.
  - ❖ 2003, *Altmış* və *yetmiş* sözlərinin etimologiyası // Filologiya məsələlərinə dair tematik toplu, № 1-2 (24-25), səh. 11-12.
  - ❖ 2003, *Otuz* sözünün etimologiyası // Pedaqoji Universitetin xəbərləri, humanitar elmlər seriyası, № 1-2, səh. 400-401.
  - ❖ 2003, Türk dillərində -lıq morfemi // Pedaqoji Universitetin xəbərləri, humanitar elmlər seriyası, № 1-2, səh. 411-414.
  - ❖ 2003, "İki" sözünün etimologiyası // Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Xəbərləri, humanitar və ictimai elmlər seriyası, № 1-4, səh. 321-324.
  - ❖ 2003, Çuvaş dilindəki -sem cəmlik şəkilçisinin mənşəyi // Türkologiya (Beynəlxalq elmi jurnal), № 1-2, səh. 90-95.
  - ❖ 2004, Buqut abidəsinə dair bəzi qeydlər // Dədə Qorqud (elmi-ədəbi toplu), № 2, səh. 41-72. (Ə.Əsgərlə birlikdə)
  - ❖ 2004, V. fon Humboldt ikilik forması haqqında // Pedaqoji Universitetin xəbərləri, humanitar elmlər
-

-
- seriyası, № 2, səh. 241-246.
- ❖ 2004, Çoxluğun tipləri haqqında // Tədqiqlər, Bakı: səh. 157-161.
  - ❖ 2004, Çoxluğun reprezentativ tipi // Mədəniyyət dünyası (elmi məqalələr toplusu), Bakı: səh. 34-39.
  - ❖ 2004, İkilik formasının mənşəyinə dair // Pedaqoji Universitetin xəbərləri, humanitar elmlər seriyası, № 2, səh.198-201.
  - ❖ 2004, Sami dillərində ikilik formsına dair// Mədəniyyət dünyası (elmi məqalələr toplusu), Bakı: səh. 266-269.
  - ❖ 2007, "Kitabi-Dədə Qorqud"un dilində bəzi sözlərin etimologiyası (buğa, buzağu, qaban, qaraquc) // Elmi axtarışlar, XXXIV cild, Bakı: səh. 3-6.
  - ❖ 2007, "Kitabi-Dədə Qorqud"un dilində həşarat adları // Elmi axtarışlar, XXXIV cild, Bakı: səh. 53-55.
  - ❖ 2007, "Kitabi-Dədə Qorqud"un dilində bəzi sözlərin etimologiyası (buğa, buzağu, qaban, qaraquc) // Elmi axtarışlar, XXXIV cild, Bakı: səh. 3-6.
  - ❖ 2007, "Kitabi-Dədə Qorqud"un dilində həşarat adları // Elmi axtarışlar, XXXIV cild, Bakı: səh. 53-55.
  - ❖ 2008, "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanlarının dilində dəvəçilik leksikası // Elmi axtarışlar, № 1, səh. 9-12. (Q.Xanməmmədovla birlikdə)
  - ❖ 2008, "Dədə Qorqud kitabı"nın dilində "it" və "pişik" semantikalı sözlər // Dədə Qorqud (elmi-ədəbi toplu), № 1, səh. 3-11.
  - ❖ 2008, "Dədə Qorqud kitabı"nın dilində vəhşi heyvan adları // Filologiya məsələləri, № 6, səh. 3-9.
  - ❖ 2008, "Dədə Qorqud kitabı"nın dilində quş adları // Filologiya məsələləri, № 6, səh. 8-15.
  - ❖ 2008, "Dədə Qorqud kitabı"nın dilində heyvandarlıq terminləri // Elmi axtarışlar, № 4, səh. 46-54.
  - ❖ 2008, Professor Fərhad Zeynalov və onun elmi irsi // F.R.Zeynalov. Türk dillərinin müqayisəli qrammatikası, I hissə, Bakı: MBM nəşriyyatı, səh. 3-16.
  - ❖ 2009, "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanlarının dilində atçılıq terminləri // Dil və ədəbiyyat (Beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal), № 1 (67), səh.47-49. (Q.Xanməmmədovla birlikdə)
  - ❖ 2009, Həssas qəlbli, pəhləvan cüssəli dostum haqqında bir neçə söz // M.Nəbioğlu. Alışmaqdı Səməndərin peşəsi, Bakı: səh. 62-63.
  - ❖ 2009, Türk əlifbalı (manixey əlifbası) // Elmi axtarışlar, № 4, səh. 27-37.
  - ❖ 2009, Türk əlifbalı (passe-pa yazısı) // Elmi axtarışlar, № 4, səh. 37-43.
  - ❖ 2009, Qarapapaq - qarabörk - qaraqalpaq etnonimləri haqqında / Azərbaycanın görkəmli şərqşünas alimi, professor A.İmanquliyevanın 70 illik yubileyinə həsr olunmuş "Şərqşünaslığın aktual problemləri" mövzusunda respublika elmi konfransının materialları, Bakı: səh. 235-238.
  - ❖ 2009, "Dədə Qorqud kitabı"nın dilində məkan, ölçü, həcm əlamətləri bildirən sadə sözlər // Dil və ədəbiyyat (Beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal), № 4 (70), səh. 74-75. (T.Müzəffəroğlu ilə birlikdə)
  - ❖ 2009, "Dədə Qorqud kitabı"nın dilində rəng anlayışı bildirən sadə sözlər // Dil və ədəbiyyat (Beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal), № 4 (70), səh. 51-54.
  - ❖ 2009, Bolqarçay hidroniminə dair bəzi qeydlər // Elmi axtarışlar, № 5, səh. 48-52.
  - ❖ 2009, "Dədə Qorqud kitabı"nın dilində cismani əlamət bildirən sadə sözlər // Dil və ədəbiyyat (Beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal), № 5 (71), səh. 14-17.
  - ❖ 2010, Türk əlifbalı (soqd əlifbası) // Elmi axtarışlar, № 5, səh. 40-47.
  - ❖ 2010, Bu əsəri türk dilləri frazeologiyasının araşdırılmasında irəliyə atılmış addım kimi qiymətləndirmək olar // Q.Mahmudova. Qıpçaq qrupu türk dillərinin frazeologiyası, Bakı, səh. 56-62.
  - ❖ 2011, "Dədə Qorqud kitabı"nın dilində bəzi bitki adları // Dil və ədəbiyyat (Beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal), № 3 (79), səh. 105-108.
  - ❖ 2012, "Kitabi-Dədə Qorqud"un dilində bəzi fitonimlərin etimologiyası (meşə, orman, ot, saz, sərimsaq, soğan) // Dədə Qorqud dünyası, II kitab, Bakı: səh. 183-192.
  - ❖ 2013, Qafqaz və Kiçik Asiyada yaşayan türk xalqları // Dil və ədəbiyyat (Beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal), № 3 (87), səh. 77-78. (Q.Xanməmmədovla birlikdə)
  - ❖ Orta Asiyada yaşayan türk xalqları // Dil və ədəbiyyat (Beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal), № 3 (87), səh. 125-126.
  - ❖ Türk əlifbalı (Tibet əlifbası) / B.Çobanzadənin 120 illik yubileyinə həsr olunmuş respublika elmi
-

---

konfransının materialları, Bakı: BDU, səh. 89-99.

- ❖ 2014, Türk dilləri leksikasının mənşə baxımından təsnifi // Dil və ədəbiyyat (Beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal), № 3 (91), səh. 82-84. (Q.Xanməmmədovla birlikdə)
- ❖ 2014, Türk dillərində samit səslərin səciyyəsi // Dil və ədəbiyyat (Beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal), № 3 (91), səh. 101-102.
- ❖ 2015, Orta türk dövrünü xarakterizə edən abidələr // Dil və ədəbiyyat (Beynəlxalq elmi-nəzəri jurnal), № 4 (96), səh. 82-84. (Q.Xanməmmədovla birlikdə)
- ❖ 2015, Türk əlifbaları (Çin yazısı) /Azərbaycanşünaslığın aktual problemləri (Ümummilli lider H.Əliyevin anadan olmasının 92-ci ildönümünə həsr olunmuş VI Beynəlxalq konfransın materialları. 05-07 may), Bakı: səh. 281-289.
- ❖ 2016, Qədim bulqar abidələri və qədim bulqar ləhcəsi // Dil və ədəbiyyat, № 3 (99), səh. 138-140. (Q.Xanməmmədovla birlikdə)
- ❖ Yeri görünən Arif // Hər kəs üçün yaxşı Arif Əmrahoğlu, Bakı: "Xan" nəşriyyatı, səh. 43-48
- ❖

